

HFS

Nätverket Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård

Verksamhetsberättelse

för

Nätverket Hälsöfrämjande Hälso- och sjukvård

2021

Innehåll

Presidieutskottet (PU) har ordet	3
Om Nätverket	5
Nätverkets verksamhetsidé	5
Patientperspektivet	5
Befolkningsperspektivet	5
Medarbetarperspektivet	5
Styr- och ledningsperspektivet	6
Nätverkets vision	6
Viktiga händelser i nätverket 2020	6
Måluppfyllelse för fokusmål 2020	7

Presidieutskottet (PU) har ordet

Så är ännu ett år med pandemin till ända. Vad hade vi sagt ifall någon dristat sig till att berätta för oss att vi under två år skulle leva med restriktioner, munskyddsdiskussioner, hemarbete och distansundervisning för skolelever? Men sedan några veckor tillbaka har restriktionerna lyfts i Sverige och vi står inför nästa steg; hur hanterar vi lärdomar och hur rustar vi för framtida utmaningar?

HFS-nätverket har under året arbetat för att nå uppsatta mål och föresatser i verksamhetsplan 2021 men vi har likt andra fått använda digitala möten och webinarier. Temagrupperna har lagt om sitt arbete till digitala träffar och "digitimmar" har varit återkommande välbesökta temamöten, 9 till antalet. Digitimmarna har spänt över områden som hälsofrämjande arbetsplatser, ofrivillig ensamhet och naturaktivitet på recept. Årsmöte, vårmöte och strategidagar har hållits digitalt och kanske har det även förenklats för några att kunna delta utan att resa? Jag tror att vi framöver kommer att utnyttja de digitala verktygen mer – vi har gedigen erfarenhet nu!

Det har varit uppenbart inom såväl smittspridningsfaser som vaccinationssatsningar att nätverkets mål att verka för en god och jämlik hälsa varit ett högaktuellt ämne: inomregionala ojämlikheter har blivit uppenbara, där de som hade svårare livssituation, sämre förutsättningar och sämst hälsa drabbats hårdast under covid-pandemin. Under 2021 har en grupp regioner tillsammans med representanter från HFS-nätverkets sekretariat och SKR samlats för att dra nytta av varandras erfarenheter i arbetet med primärvårdens befolknings/områdesansvar och hur vi genom dessa uppdrag kan verka för en mer jämlik hälsa. Visserligen driver regionerna frågan med olika förutsättningar men erfarenhetsutbytet har ändå varit värdefullt. Är er region intresserad av att medverka så kontakta sekretariatet.

De senaste åren har frågor om HFS-nätverkets roll i förhållande till nationella kunskapsstyrningen lyfts i olika fora. Under 2021 har Presidieutskottet initierat ett samarbete med kunskapsstyrningsorganisationen. Vi har verkat som en remissinstans till de nya sammanhållna personcentrerade vårdförloppen, nationella vårdprogrammen och vårdriktlinjerna som producerats. Efter en granskningsprocess i våras av ett flertal av dessa dokument formulerade vi i dialog med nationella kunskapsstyrningsorganisationen förslag till utveckling av mallen som de nationella programområdena (NPO) använder som utgångspunkt i sitt arbete. Vi kan konstatera att nätverkets temagrupper, främst då de fyra levnadsvanorna, har funnit sin roll inom implementering medan kunskapsstyrningen står för just framtagande av kunskapsunderlag.

Det är glädjande att det svenska HFS-nätverket fortsatt är representerat i ledningen av vår internationella motsvarighet The International Network of Health Promoting Hospitals and Health Services (HPH). Efter det att vår tidigare nationella koordinator

Margareta Kristenson fullgjort sin mandatperiod som ordförande i HPH och övergått till "past president" har Ralph Harlid, vår nuvarande nationella koordinator, tagit plats i HPHs Governance Board, motsvarande vårt PU.

Pandemin har fört med sig att de hälsofrämjande och förebyggande insatserna har aktualiserats och på olika sätt lyfts som framgångsfaktorer för att rusta ett hållbart samhälle.

Låt oss ta med det från året 2021 till framtida satsningar inom HFS-nätverket.

Helena Holmgren, Region Stockholm

Hans Brandström, Region Gotland

Malin Skogström, Region Skåne

Malena Lau, Västra Götalandsregionen

Maria Vejdal, Region Sörmland

Hans-Inge Persson, närstående representant

Sara Hjalmarsson, patientrepresentant

Om Nätverket

Det svenska nätverket för Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård (HFS) är en del av det internationella nätverket Health Promoting Hospitals and health services, HPH. HFS-nätverket består av 20 regioner. Den löpande verksamheten i nätverket sköts av ett sekretariat som leds av en nationell koordinator. I den löpande verksamheten ute i medlemsorganisationerna fungerar hälsoprocessledarna som lokala koordinators för det hälsofrämjande arbetet. Nätverket organiserar tolv temagrupper som bedriver utvecklingsarbete inom sina respektive områden.

Nätverkets verksamhetsidé

Gemensamt driva utveckling av en jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård för patienter, medarbetare och befolkning

Utifrån verksamhetsidén framgår att nätverket ska driva utvecklingen av en hälsofrämjande hälso- och sjukvård. De vi är till för är patienter, medarbetare och befolkning och det vi vill uppnå med vår verksamhet är jämlik vård och god hälsa. Nätverket arbetar därför utifrån fyra perspektiv som tillsammans stödjer en helhetssyn på hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Patientperspektivet

Nätverket drivs av viljan att alla patienter ska mötas med respekt för sina olikheter i behov, värderingar och kultur. I patientmötet stärks patientens tillit till sin egen förmåga att hantera sin sjukdom och förbättra sin hälsa och livskvalitet.

Inom ramen för patientperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Jämlik vård
- Personcentrerad vård och det hälsofrämjande mötet i vården
- Levnadsvanor
- Hälsolitteracitet
- Hälsoekonomi

Befolkningsperspektivet

Nätverket arbetar för att hälso-och sjukvårdens kunskap och erfarenhet ska stärka samhällets arbete för befolkningens hälsa. Inom ramen för befolkningsperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Jämlik hälsa
- Riktade hälsosamtal
- Hälsoekonomi

Medarbetarperspektivet

Nätverket verkar för att hälso-och sjukvården ska vara en förebild för en god arbetsmiljö. Inom ramen för medarbetarperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Hälsöfrämjande arbetsplatser

Styr- och ledningsperspektivet

Genom en helhetssyn på vårdens uppdrag och fokus på vårdens resultat, utvecklar vi en värdeskapande vård där resurserna används klokt. Styr- och ledningsperspektivet uttrycks genom nätverkets vision om en hälsofrämjande hälso- och sjukvård för alla. Inom ramen för styr- och ledningsperspektivet arbetade nätverket med följande frågor:

- Uppdrag – uppföljning
- Självevaluering av hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Nätverkets vision

En god och jämlik hälsa

Visionen är det övergripande mål på lång sikt som vi strävar emot och som beskriver ett önskat tillstånd om hur bra vi vill bli. Visionens kraft ligger i att få alla att dra i en gemensam riktning och uttrycker mer en vilja än ett mätbart mål.

Aktiviteter i nätverket 2021

- Vårmöte i mars för temagrupsordföranden, processledare, sekretariat/PU
- Årsmöte i mars
- Strategidagar i september
- Bildande av ny temagrupp: Hälsöfrämjande vård och omsorg för äldre
- Aktiviteter i nätverkets temagrupper
- Nio digitimmar kring olika teman (www.hfsnatverket.se/hfs-natverkets-digitimmar)
- Baltiskt seminarium 18 juni
- HPH-konferens 12 oktober
- Deltagande på internationell WHO-konferens på temat wellbeing i december
- Svensk översättning av nya standards för hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Måluppfyllelse för fokusmål 2021

I analysen har en samlad bedömning gjorts av måluppfyllelsen, enligt nedan:

- Målet är uppnått
- Målet är delvis uppnått
- Målet är inte uppnått

Mål	Planerade aktiviteter	Resultat	Analys
Tydliggöra hälso- och sjukvårdens ansvar respektive regionernas utvecklingsansvar för en god och jämlik hälsa	<p>Dialog med Folkhälsochefsnätverket</p> <p>Dialog med hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverket</p> <p>Workshop kring Agenda 2030 och Regional utvecklingsstrategi</p> <p>Arrangera digitimmar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exempel från olika regioner 	<p>Under våren har dialoger med både Folkhälsochefsnätverket och hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverket genomförts.</p> <p>Dialoger har förts inom nätverket i samband med vårmöte och strategidagar.</p> <p>Workshop om Agenda 2030 samt digitimme har inte genomförts.</p> <p>Sekretariatet har genomfört mätningar vid årets början respektive slut, vilka indikerar en förbättring kring tydligheten.</p>	<p>●</p> <p>Resultatet av mätningen visar på en förbättring.</p> <p>Det är dock svårt att dra slutsatsen om denna förbättring beror på HFS insatser under året eller om det är en ökad kunskap i regionerna om hälso- och sjukvårdens respektive regional utvecklings ansvar för en god och jämlik hälsa.</p> <p>Workshop och digitimme genomfördes inte på grund av andra prioriteringar.</p>
Kunskap om befolkningens och patienternas hälsa används systematiskt i regionernas planering, ledning och uppföljning för	<p>Samverkan med Nätverken Demokrati Uppdrag Hälsa för en modell kring hur målet kan implementeras.</p> <p>Använda de nya internationella HPH standards "Standards for Health</p>	<p>Efter samtal med Nätverken Demokrati Uppdrag Hälsa (NDUH) har vi enats om att samverka kring uppföljning.</p> <p>Ett verktyg för självutvärdering av regionernas arbete med hälsofrämjande</p>	<p>●</p> <p>Samarbetet med NDUH kring uppföljning har inte utvecklats då båda nätverken prioriterat andra insatser.</p>

Mål	Planerade aktiviteter	Resultat	Analys
en jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård	<p>Promotioning Hospitals and Health Services” och dess koppling till det svenska nätverkets arbete.</p> <p>Utveckla verktyg för självutvärdering av regionernas arbete med hälsofrämjande hälso- och sjukvård.</p> <p>Sprida goda exempel från pågående arbete.</p>	<p>hälso- och sjukvård har utvecklats med hjälp av de nya internationella HPH-standards. Verktyget har testats i Västra Götalandsregionen, Region Sörmland och Region Gotland. Det har även skett internationellt utbyte inom ramen för HPH.</p>	<p>För HFS del har fokus i stället lagts på att föra dialoger med temagruppernas företrädare samt ta fram nya rolldokument och förslag på nya stadgar.</p> <p>Arbetet med att utveckla ett verktyg för självutvärdering har prioriterats både av temagrupp Uppdrag-uppföljning och av sekretariatet.</p> <p>Verktyget har ännu inte fått genomslag i regionerna.</p>
Öka lärandet kring områdesansvar i primärvård och nära vård	<p>Bilda en arbetsgrupp som:</p> <ul style="list-style-type: none">- samverkar med Strategi för hälsa- samverkar med Nära vård- samverkar med Nationell kunskapsstyrning	<p>Under våren har HFS haft fem dialogmöten ihop med representanter från SKR:s nära vård, strategi för hälsa samt några regioner (Region Östergötland, Region Jönköpings län, Region Stockholm, Region Uppsala och Västra Götalandsregionen) som har pågående arbeten med områdesansvar.</p> <p>För att sprida erfarenheter och kunskap vidare från arbetsgruppen hölls presentationer och panelsamtal i samband med strategidagarna i september.</p> <p>Sekretariatet har genomfört mätningar vid årets början respektive slut, vilka indikerar en ökad kunskap kring områdesansvar.</p>	<p>●</p> <p>Resultatet av mätningen visar på en förbättring.</p> <p>Det är dock svårt att dra slutsatsen om denna förbättring beror på HFS insatser under året eller om det är en ökad kunskap i regionerna.</p> <p>Dialogmöten har varit betydelsefulla för ökat lärande för de regioner som aktivt arbetar med områdesansvar i primärvård och nära vård.</p>

Mål	Planerade aktiviteter	Resultat	Analys
HFS-nätverkets roll i förhållande till nationella initiativ är tydlig	Utveckla en kartbild kring de olika nationella aktörernas roller Dialog med: <ul style="list-style-type: none">- Nationell kunskapsstyrning- Nära vård- Hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverket	HFS har tagit fram kartbild/dokument som under året använts för att beskriva skillnaderna. Vi har inte fört en dialog med NKS och nära vård om kartbilden vilket gör att den inte kan betraktas som fastställd. Det i sin tur leder till att den blir mindre användbar för att tydliggöra HFS-nätverkets roll. På grund av pandemin har inte ett dialogmöte med hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverket kring detta mål prioriterats.	<p>●</p> <p>Dialog har förts med nationella aktörer dock i huvudsak kring målet <i>tydliggöra hälso- och sjukvårdens ansvar respektive regionernas utvecklingsansvar för en god och jämlik hälsa.</i></p> <p>I takt med att innehållet i NKS har blivit tydligare förekommer inte längre frågor om HFS-nätverkets roll i lika stor utsträckning.</p> <p>HFS-nätverket har en legitim roll i utvecklingen av en hälsofrämjande hälso- och sjukvård vilket gör att behovet av att tydliggöra nätverkets roll i förhållande till andra aktörer har minskat.</p>

Nätverkets temagrupperns uppföljning av 2021 återfinns i dokumentet *HFS-nätverkets temagrupperns uppföljning av 2021.*